

klerikalna društva, izdajala bode menda svoj mesečni organ, materijal pa se bode jemal iz farovžev od prejšnjih stoletij pod pokroviteljstvom ljubljanskih odpadnikov in podkurnikov. In »fati dela soma«, bo »ena lepa kompanija skupaj«, in morebiti doživimo že te počitnice kako »fajn« kosilo — in za dober kup — pri duhovnih vajah v Gorici, ter bomo poslušali pedagog. govore dr. Pepeta na katoliški podlagi itd.

Gg. učitelji, spoštujte spomin pokojnega Slomška; in ker so gg. nunci in dr. Pepe že opetovano pokazali, da vas ljubijo, kedar vas rabijo, posebno zdaj, da bi jim izvlekli zavoženi voz, udeležite se mnogoštevilno bližnjega ustanovljenja nove podružnice, povejte odkrito, da nam zadostuje sedanje učiteljsko društvo in ne potrebujete ne g. dr. Pepeta ne koga drugega za svojega reformatorja, da naše učiteljsko društvo se nima v politične zadeve umešavati, pač pa hrepenite po izobrazbi in napredku v prospeh in probujo slov. naroda na Goriškem, za kar pa imate tudi pravico, da se vas primerno stanu nagradi, kar pa vam klerikalna klika s puhlimi frazami tiho prikriva in v srcu zanika. — In tako bo g. dr. Pepe svoje drage na prste štel, — profesor Čenča in medicinar Skopitar pa naj sama z »balami« igrasta. — Kaj bi neki gg. nunci dejali, ako bi se učitelji v njih društva vmešavali...

Dunaj.

Dunajsko učiteljstvo, ki ima okolo 5000 članov odpošilja v okrajni (mestni) šolski svet 6 zastopnikov, ki imajo lepo in hvalevredno navado, da tudi poročajo o svojem delovanju v mestnem šolskem svetu. Mestni šolski svet šteje 51 članov, ter je razdeljen na več odsekov: na disciplinarni odsek, personalni odsek, pravni odsek, pedagoško-metodiški odsek in tako dalje. Krščansko-socialni šoli in učiteljstvu sovražni šolski svet voli zastopnike učiteljstva seveda samo v take odseke, ki so manj važni, samo da morejo učiteljstvu sovražni elementi v važnih odsekih sklepati in ukrepati tako, kakor je učiteljstvu, stojičemu izven »Streberjev«, v kvar. Dne 6. t. m. so poročali zastopniki mnogobrojnemu učiteljstvu v dvorani »Pri treh angelih« v IV. okraju o svojem delovanju v mestnem šolskem svetu. Poročila posameznih zastopnikov so bila temeljita in so pokazala, kako težavno stališče imajo učitelji v tej velevažni korporaciji, kako malo je dr. Luegerju in njegovi stranki do napredka šolstva in do blaginje učiteljstva. Samo dva slučaja! Zastopniki učiteljstva so zahtevali, da se jim dovoli vpogled v načrte novih šolskih stavb, preden se sklepa o njih v plenumu. A zaman! Dotični referent je navadno gotov s svojim poročilom $\frac{1}{4}$ ure pred sejo, ki potem sklene, kakor se ji zdi. Dr. Lueger ni dovolil učitelju Müllerju vpogleda v neki akt, ki ga je hotel videti, da se informuje. Pri tej priliki je rekel dr. Lueger dotičnemu učitelju: »Was wollen denn die Lehrer von mir haben? Mich ehrt die ganze Welt, nur die Lehrer nicht. Und ich lasse mich nicht so behandeln!« Opomnil je tudi jako fino, da ni on pobožni dr. Lueger »šufeca«... Ker pa le ni hotel odnehati učitelja od upravičene zahteve, mu je končno dr. L. to milostno dovolil. Tako bi navedli lahko še več takih in enakih slučajev, pa saj zadostujeta ta dva.

Posebno zanimiv je bil konec tega zborovanja. K besedi se je oglasil učitelj Jung ter v temeljitem, stvarnem in jako simpatičkem govoru dokazal, da je začel eden zastopnikov učiteljstva, učitelj Seipel, koketirati z dr. Luegerjem, da mu je pisal pismo, v katerem je opravičeval svoje postopanje o priliki znane afere učitelja Seitza, da ni hotel podpisati vabila na shod, ki naj protestuje proti krutemu discipliniranju Seitza, a vse to zato, ker je prosil za nadučiteljsko mesto, dasi je ob izvolitvi z drugimi zastopniki vred s častno besedo obljubil, da ne prosi med funkcijsko dobo za pomaknenje na višje mesto. In ubogega Seitza so začeli tako neusmiljeno obdelavati, kakor dne 1. maja našega dr. Šusteršiča v državnem zboru. »Auch ein Doctor Schlindra«, so klicali nekateri. Da, naš dr. Žlindra je znan tudi med dunajskim učiteljstvom! In kakor se je moral naš dr. Žlindra sam zagovarjati, tako se je moral zagovarjati tudi učitelj Seipel, ki se je zagovarjal tako nesrečno, da se je temeljito pokopal. Težko se je zagovarjati tistemu, kdor je kriv!

Zbrano učiteljstvo mu je izreklo enoglasno svojo nezaupnico. Ko je odredil predsednik, častitljivi, osiveli, a tudi disciplinirani učitelj Jessen, protiglasovanje, se je dvignila samo ena roka. In dvignil jo je neki vadniški učitelj katoliškega učiteljskega seminarja... Dr. Schlindra dunajskega učiteljstva se razlikuje od našega samo v tem, da čuti prvi menda še toliko časti v sebi, da bo odložil mandat, med tem ko ne smemo o našem dr. Žlindri kaj takega pričakovati.

Ali bi ne bilo dobro in dostikrat jako koristno, da bi poročali tudi naši zastopniki v okrajnih šolskih svetih o svojem delovanju? S tem bi nas prepričali, ali je opravičeno naše zaupanje, ki ga imamo do njih!

Društveni vestnik.

Kranjsko.

»Belokranjsko učit. društvo« je o priliki društvenega zborovanja dne 13. t. m. odkrilo nagrobna spominka pokojnemu tovarišu g. J. Schiller-ju in gdč. tovarišici J. Žigon v Semiču. Ta dan je bilo tudi društveno zborovanje.

Štajersko.

Iz savinjske doline. Savinjsko učit. društvo je imelo napovedano svoje zborovanje z občnim zborom v četrtek dne 23. majnika v Letušu, s katerim je bil tudi združen majniški izlet v Št. Martin na Paki. Bilo je najkrasnejše jutro, ko smo dospeli v Letuš. Videli smo tam zbranih že okoli dvajset gostov iz šoštanjkega in gornjegrajskega okraja, a udov sav. učit. društva zbralo se nas je — čudite se in strmite — le 8. Čakali smo in čakali, a nismo pričakali nikogar več. Občni zbor je bil v veliko sramoto našega društva nemogoč, ker nismo bili sklepni; pa tudi zborovali nismo, ampak poleteli smo k sv. Martinu na Paki, kjer smo se v družbi gostov kolegov in koleginj do mraka izborna zabavali ter spregovorili par krepkih rodoljubnih besed.

A ne morem se dovolj načuditi, kaka mlačnost vlada med udi sav. učit. društva. Ali morda mislite gospoda, da s svojo briljantno odsotnostjo društvo podpirate in krepite? Le tako naprej!

Posebno se je čuditi onim gospodom in gospicam, ki so se prej udeleževali društvenih zborovanj, a sedaj jih ni bilo, posebno ker imajo nekateri železnico pred nosom.

Le še nadalje kopajte društvu jamo, le odlikujte se še s svojo odsotnostjo —! Taka je torej naša tolikokrat povdarjena stanovska zavednost!

Konjiško učit. društvo zboruje v četrtek, dne 4. julija t. l. ob desetih dopoldne v šoli v Čadramu po navadnem sporedu; važnejše točke so: hospitacija (1/2 ure) v 3. razr., poročilo Zvezinih gg. delegatov, poročilo o Zvezinem zboru (23. junija) in razgovor o letošnjih temah uradne konference dne 4. septembra t. l.

Vabilo. Vsi p. n. predsedniki, oz. drugi zaupniki-člani učiteljskih društev se vljudno vabijo k sestanku »centralnega odbora« dne 23. junija t. l. ob 11. uri dopoldne v »Nar. domu« v Celji. — »Centralni odbor učit. društev na slov. Štajerju« v Celji, dne 13. junija 1901. — Armin Gradišnik, načelnik.

Iz gornjegrajskega okraja. Dne 3. februarja t. l. imelo je naše učiteljsko društvo svojo prvo letošnje zborovanje v Št. Janžu v prijazni Korenovi gostilni. Bili smo, razun najoddaljenega, najbolj bolnega i dveh naših trajnih renitentov navzoči vsi udje in tudi naš nežni spol je imel zastopnico. Gostoval je mož iz naroda, ki gotovo more izvedeti in je tudi prav da izve, naše težnje i naše delovanje. Ta naš mož je Jožef Praznik, ki je pristopil tudi kot podporni ud k našemu društvu.

Izmed dopisov, ki so se pretresovali v nato sledečem dnevnem redu, naj omenim dopis tovariša Strmška, ki nasvetuje ustanovitev Južnoštajerskega učiteljskega društva. Radi več pošteva vrednih ozirav se ta nasvet zavrže.

Iz društvenega izkaza se razvidi, da ima naše društvo sedaj 14 pravih (ker smo 15ega izključili!) in enega podpornega uda.

Tovariš Cimperšek referira, kako naj vpliva učitelj na obnašanje učencev tudi zunaj šole, za kar je žel pohvalo prisotnikov. — G. Šijanec nasvetuje ureditev oblik za črke vsaj za naš okraj, ker je velika nadloga, ko rabijo seleči se šolski otroci skoro vsak drugačne črke, kakor jih potem najdejo na novi šoli v rabi, in je s temi otroci potem težavno delovati. G. tovariš nam tudi demonstira svoje, nalašč v ta namen prirejene oblike črk (mala i velika gajica). Ker je to stvar domačih konferenc, zato se sklene, naj to prašanje iste določijo. — Tov. Praprotnik nasvetuje, naj bi se naročila za naše društvo spominska knjiga, v katero naj bi se redno zapisovali najvažnejši pojavi iz našega društva, ozir. iz naših zborovanj. Tudi bi naj v isto prišli vsi napadi na učiteljstvo, kolikor jih je še moči nabrati po sovražnih nam časnikih in kolikor jih še pride v prihodnje. Dobro. — G. Burian izrazi željo, naj bi vsaka šola imela vsaj po eden iztis »Učiteljskega tovariša« in g. Kocbek pripomni, da bi bila res sramota za nas, ako bi mogel ta izvrstni naš list prenehati, zato bi naj vsak učitelj bil nanj naročen.

Za poverjenika »Šolske matice«, ki bi naj nabiral iste naročnike v našem okraju, se izvoli g. Praprotnik.

Tov. Burdian omenja za naš stan in za naše društvo posebej veselega pojava, da pristopajo našemu društvu vedno novi podporniki ravno sedaj, ko nam je čuti toliko obrekovanj i natolcevanja od strani naših političnih sovražnikov. To gotovo kaže vsaj nekoliko, da tudi ljudstvo precej simpatizuje z našimi težnjami, da mu 'zora puca' in 'bit će dana'. Novi podporni udje so razun že omenjenega Jožefa Praznika še Jožef Štiglic, Franc Kolenc, Peter Ručigaj, soproga Strmečkova ter Ignacij Zavolovšek.

Tov. Praprotnik nam razdeli potem nekaj iztisov podob »krona« i »San Josejske« uši, na kar se zanimivo zborovanje zaključí.

Književnost in umetnost.

Nekoliko odgovora. (Konec) Janša našemu Methodiusu tudi silno preseda. Zopet mu ne gre v glavo, zakaj sem v »Avstrijski zgodovini za ljudske šole« omenil tudi slavnega Kranjca Janšo. Njemu je Janša prav navaden čelbelar brez kakih zaslug, katerega ni omenjati pri zgodovin-

skem pouku. Tu je zopet pokazal g. »M. P.«, da ne pozna učnega načrta, ki zahteva iz zgodovine poleg drugega tudi to-le: »Majhen zbornik slavnih Kranjcev (n. pr. Vodnik, Prešeren, Čop, Vega, Janša itd.), katerih življenjepisi in imenitne zasluge se lahko na kratko vpletajo takrat, ko se obravnavajo primerna berila.« Takih protislovij z učnim načrtom in tudi z vpeljanim Berilom v Methodiusovi »oceni« kar mrgoli, zato mu vračam znani pregovor: »Le kopitar sodi naj kopita!«

Pa tudi razni zasmehujoči izrazi, s katerimi je ta vrtoglavi »Methodius« »našpikal« svojo »oceno«, nam kažejo, da ima mož malo resnosti v sebi. Liki bebasti Avgust v cirkusu Barnum, prav tako si je tudi »Methodius« na vso moč prizadeval, da bi izvabil iz potrpežljivih čitateljev kar največ smehu in ploskanja. A prav s to nizkotno pisavo je dosegel baš nasproten namen. Priznan zgodovinar in imeniten šolnik se je izrazil o tej kritiki: »Diese Kritik ist sehr kleinlich.«

G. »Methodius Postumus« se tudi z uredbo »Avstrijske zgodovine za ljudske šole« ne more sprijazniti. Mož je celo v veliki zadregi, kake naslove bi dal posameznim poglavjem in več kot polovica teh poglavij se mu zdi popolnoma odveč v tej knjigi. S to vrtoglavo trditvijo g. »M. P.« zopet kaže, da nima niti najmanjšega pojma o ljudskem šolstvu, ter da ne pozna prav nič učnega načrta in upeljanega Berila. — G. »M. P.« tudi ne pozna podobnih pomožnih knjig drugih narodov. Na zadnji strani sem naštel vse vire, katere sem uporabljal pri sestavljanju te knjige. Ko bi g. kritik poznal n. pr. Al. Swetina: »Das Wichtigste aus der österreichischen Geschichte«, bi si lahko prikrajšal eno blamažo, zakaj ta pomožna knjiga je v podobna, ali pravzaprav v taka poglavja razdeljena kakor moja. N. pr.: Älteste Geschichte. Die Babenberger. Die Zwischenzeit (tudi samo 17 vrstic!). Rudolf von Habsburg. Österreich unter den Habsburgern. Österreich unter der Dynastie Habsburg-Lothringen. Österreich als constitutioneller Staat. Rechte und Pflichten der Staatsbürger. Das kaiserliche Familienhaus. Das Wachstum der österreichischen Monarchie. Regententafel der Habsburger und Habsburg-Lothringer. Zeittafel. Svojo knjigo sem po teh in drugih virih prikrojil razmeram slovenskih dežel primerno ter vsa ta poglavja v ta namen deloma skrajšal, deloma pa izpopolnil. Dodal sem pa ta-le poglavja: Grbi. Viteški redi in odlikovanja. Cesarjev naslov. Gesla avstrijskih vladarjev. Pregled, kako se je razvijala naša država. (Swetina ima tudi tak pregled v svoji knjigi, pa v podobi zemljevida, v katerem je prirastek posameznih kronovin itd. zaznamovan z zaporednimi rimskimi številkami.) Zgodovina kranjske dežele. Zgodovina Ljubljane. Zgodovina avstrijske cesarske pesmi. Mislim, da sem s tem dodatkom le povzdignil vrednost knjige.

Kar se tiče istinitosti vsebine moje »Avstrijske zgodovine za ljudske šole«, sem povedal v »Predgovoru« jasno in razločno: »V knjigi ni sicer nič novega; vse to je že opisano po raznih drugih knjigah« in na zadnji strani sem pa naštel vse vire, katere sem rabil. Več pojasnila menda ni treba resnemu kritiku. Naš »Methodius« je pa to izjavo in vire namenoma prezrl v svoji »oceni« ter piše nekako tako, kakor da bi si jaz nekatere podatke in letnice kar sam izmislil. Posebno ošabno in samozavestno piše v tem smislu o zgodovini Ljubljane in Kranjske. Zgodovino Ljubljane sem posnel po Rutarju, Vrhovcu in Navratilu. To so možje, katerim naš »Methodius« glede zgodovinskega znanja niti do členkov ne seže. Ne trdim, da so vse letnice pribite, saj je znano, da se razni zgodovinarji glede podatkov in letnic stare zgodovine Ljubljane in Kranjske zelo križajo v svojih mnenjih. Res je tudi, da se nekatere trditve in letnice o eni in isti stvari vselej ne vjemajo, to pa zato, ker sem rabil različne vire. Moja naloga bi bila k večjemu ta, da bi pri takih dvomljivih vprašanjih dostavil dotični vir. Sicer pa pameten učitelj ne bo basal svojih učencev preveč z letnicami, ampak

Le še nadalje kopajte društvu jamo, le odlikujte se še s svojo odsotnostjo —! Taka je torej naša tolikokrat povdarjena stanovska zavednost!

Konjiško učit. društvo zboruje v četrtek, dne 4. julija t. l. ob desetih dopoldne v šoli v Čadramu po navadnem sporedu; važnejše točke so: hospitacija (1/2 ure) v 3. razr., poročilo Zvezinih gg. delegatov, poročilo o Zvezinem zboru (23. junija) in razgovor o letošnjih temah uradne konference dne 4. septembra t. l.

Vabilo. Vsi p. n. predsedniki, oz. drugi zaupniki-člani učiteljskih društev se vljudno vabijo k sestanku »centralnega odbora« dne 23. junija t. l. ob 11. uri dopoldne v »Nar. domu« v Celji. — »Centralni odbor učit. društev na slov. Štajerju« v Celji, dne 13. junija 1901. — Armin Gradišnik, načelnik.

Iz gornjegrajskega okraja. Dne 3. februarja t. l. imelo je naše učiteljsko društvo svojo prvo letošnje zborovanje v Št. Janžu v prijazni Korenovi gostilni. Bili smo, razun najoddaljenega, najbolj bolnega i dveh naših trajnih renitentov navzoči vsi udje in tudi naš nežni spol je imel zastopnico. Gostoval je mož iz naroda, ki gotovo more izvedeti in je tudi prav da izve, naše težnje i naše delovanje. Ta naš mož je Jožef Praznik, ki je pristopil tudi kot podporni ud k našemu društvu.

Izmed dopisov, ki so se pretresovali v nato sledečem dnevnem redu, naj omenim dopis tovariša Strmška, ki nasvetuje ustanovitev Južnoštajerskega učiteljskega društva. Radi več pošteva vrednih ozirov se ta nasvet zavrže.

Iz društvenega izkaza se razvidi, da ima naše društvo sedaj 14 pravih (ker smo 15ega izključili!) in enega podpornega uda.

Tovariš Cimperšek referira, kako naj vpliva učitelj na obnašanje učencev tudi zunaj šole, za kar je žel pohvalo prisotnikov. — G. Šijanec nasvetuje ureditev oblik za črke vsaj za naš okraj, ker je velika nadloga, ko rabijo seleči se šolski otroci skoro vsak drugačne črke, kakor jih potem najdejo na novi šoli v rabi, in je s temi otroci potem težavno delovati. G. tovariš nam tudi demonstira svoje, nalašč v ta namen prirejene oblike črk (mala i velika gajica). Ker je to stvar domačih konferenc, zato se sklene, naj to prašanje iste določijo. — Tov. Praprotnik nasvetuje, naj bi se naročila za naše društvo spominska knjiga, v katero naj bi se redno zapisovali najvažnejši pojavi iz našega društva, ozir. iz naših zborovanj. Tudi bi naj v isto prišli vsi napadi na učiteljstvo, kolikor jih je še moči nabrati po sovražnih nam časnikih in kolikor jih še pride v prihodnje. Dobro. — G. Burian izrazi željo, naj bi vsaka šola imela vsaj po eden iztis »Učiteljskega tovariša« in g. Kocbek pripomni, da bi bila res sramota za nas, ako bi mogel ta izvrstni naš list prenehati, zato bi naj vsak učitelj bil nanj naročen.

Za poverjenika »Šolske matice«, ki bi naj nabiral iste naročnike v našem okraju, se izvoli g. Praprotnik.

Tov. Burdian omenja za naš stan in za naše društvo posebej veselega pojava, da pristopajo našemu društvu vedno novi podporniki ravno sedaj, ko nam je čuti toliko obrekovanj i natolcevanja od strani naših političnih sovražnikov. To gotovo kaže vsaj nekoliko, da tudi ljudstvo precej simpatizuje z našimi težnjami, da mu 'zora puca' in 'bit će dana'. Novi podporni udje so razun že omenjenega Jožefa Praznika še Jožef Štiglic, Franc Kolenc, Peter Ručigaj, soproga Strmečkova ter Ignacij Zavolovšek.

Tov. Praprotnik nam razdeli potem nekaj iztisov podob »krona« i »San Josejske« uši, na kar se zanimivo zborovanje zaključí.

Književnost in umetnost.

Nekoliko odgovora. (Konec) Janša našemu Methodiusu tudi silno preseda. Zopet mu ne gre v glavo, zakaj sem v »Avstrijski zgodovini za ljudske šole« omenil tudi slavnega Kranjca Janšo. Njemu je Janša prav navaden čelbelar brez kakih zaslug, katerega ni omenjati pri zgodovin-

skem pouku. Tu je zopet pokazal g. »M. P.«, da ne pozna učnega načrta, ki zahteva iz zgodovine poleg drugega tudi to-le: »Majhen zbornik slavnih Kranjcev (n. pr. Vodnik, Prešeren, Čop, Vega, Janša itd.), katerih življenjepisi in imenitne zasluge se lahko na kratko vpletajo takrat, ko se obravnavajo primerna berila.« Takih protislovij z učnim načrtom in tudi z vpeljanim Berilom v Methodiusovi »oceni« kar mrgoli, zato mu vračam znani pregovor: »Le kopitar sodi naj kopita!«

Pa tudi razni zasmehujoči izrazi, s katerimi je ta vrtoglavi »Methodius« »našpikal« svojo »oceno«, nam kažejo, da ima mož malo resnosti v sebi. Liki bebasti Avgust v cirkusu Barnum, prav tako si je tudi »Methodius« na vso moč prizadeval, da bi izvabil iz potrpežljivih čitateljev kar največ smehu in ploskanja. A prav s to nizkotno pisavo je dosegel baš nasproten namen. Priznan zgodovinar in imeniten šolnik se je izrazil o tej kritiki: »Diese Kritik ist sehr kleinlich.«

G. »Methodius Postumus« se tudi z uredbo »Avstrijske zgodovine za ljudske šole« ne more sprijazniti. Mož je celo v veliki zadregi, kake naslove bi dal posameznim poglavjem in več kot polovica teh poglavij se mu zdi popolnoma odveč v tej knjigi. S to vrtoglavo trditvijo g. »M. P.« zopet kaže, da nima niti najmanjšega pojma o ljudskem šolstvu, ter da ne pozna prav nič učnega načrta in upeljanega Berila. — G. »M. P.« tudi ne pozna podobnih pomožnih knjig drugih narodov. Na zadnji strani sem naštel vse vire, katere sem uporabljal pri sestavljanju te knjige. Ko bi g. kritik poznal n. pr. Al. Swetina: »Das Wichtigste aus der österreichischen Geschichte«, bi si lahko prikrajšal eno blamažo, zakaj ta pomožna knjiga je v podobna, ali pravzaprav v taka poglavja razdeljena kakor moja. N. pr.: Älteste Geschichte. Die Babenberger. Die Zwischenzeit (tudi samo 17 vrstic!). Rudolf von Habsburg. Österreich unter den Habsburgern. Österreich unter der Dynastie Habsburg-Lothringen. Österreich als constitutioneller Staat. Rechte und Pflichten der Staatsbürger. Das kaiserliche Familienhaus. Das Wachstum der österreichischen Monarchie. Regententafel der Habsburger und Habsburg-Lothringer. Zeittafel. Svojo knjigo sem po teh in drugih virih prikrojil razmeram slovenskih dežel primerno ter vsa ta poglavja v ta namen deloma skrajšal, deloma pa izpopolnil. Dodal sem pa ta-le poglavja: Grbi. Viteški redi in odlikovanja. Cesarjev naslov. Gesla avstrijskih vladarjev. Pregled, kako se je razvijala naša država. (Swetina ima tudi tak pregled v svoji knjigi, pa v podobi zemljevida, v katerem je prirastek posameznih kronovin itd. zaznamovan z zaporednimi rimskimi številkami.) Zgodovina kranjske dežele. Zgodovina Ljubljane. Zgodovina avstrijske cesarske pesmi. Mislim, da sem s tem dodatkom le povzdignil vrednost knjige.

Kar se tiče istinitosti vsebine moje »Avstrijske zgodovine za ljudske šole«, sem povedal v »Predgovoru« jasno in razločno: »V knjigi ni sicer nič novega; vse to je že opisano po raznih drugih knjigah« in na zadnji strani sem pa naštel vse vire, katere sem rabil. Več pojasnila menda ni treba resnemu kritiku. Naš »Methodius« je pa to izjavo in vire namenoma prezrl v svoji »oceni« ter piše nekako tako, kakor da bi si jaz nekatere podatke in letnice kar sam izmislil. Posebno ošabno in samozavestno piše v tem smislu o zgodovini Ljubljane in Kranjske. Zgodovino Ljubljane sem posnel po Rutarju, Vrhovcu in Navratilu. To so možje, katerim naš »Methodius« glede zgodovinskega znanja niti do členkov ne seže. Ne trdim, da so vse letnice pribite, saj je znano, da se razni zgodovinarji glede podatkov in letnic stare zgodovine Ljubljane in Kranjske zelo križajo v svojih mnenjih. Res je tudi, da se nekatere trditve in letnice o eni in isti stvari vselej ne vjemajo, to pa zato, ker sem rabil različne vire. Moja naloga bi bila k večjemu ta, da bi pri takih dvomljivih vprašanjih dostavil dotični vir. Sicer pa pameten učitelj ne bo basal svojih učencev preveč z letnicami, ampak

bo posnel iz te knjige to, kar je res važno in potrebno G. profesor Rutar se tudi ne strinja z vsemi letnicami, a on ne predbaciva tega meni, ampak pošteno dostavlja: »Sicer pa teh nedostatkov ni zakrivil Dimnik ampak Dimitz v svoji 'Geschichte Krains.« No, in Dimitz je za sestavljenje zgodovine Kranjske še vedno tak vir, katerega je težko prezreti. Posluževal sem se tudi Ciperletove »Zgodovine Kranjske«, katero je deželni šolski svet priporočil za učiteljske knjižnice. To »zgodovino« je g. prof. Rutar zelo natančno in temeljito ocenil v »Popotniku« in jaz sem vse te Rutarjeve pripomnje in opazke uporabil. Pa tudi pri tej oceni je g. profesor Rutar odkrito priznal, da je Ciperletova zgodovina zato pomanjkljiva in nezanesljiva, ker se je pri sestavljanju posluževal prestarih virov, oziroma ni imel na razpolago novejših publikacij. Tako ocenjujejo knjige resni možje in istiniti zgodovinarji.

Kako so si zgodovinarji glede stare zgodovine navskriž v svojih mnenjih, ta-le dokaz.

Kustos Müllner trdi v enomer, da je stala Emona na Igu, dočim ga ni nobenega zgodovinarja, ki bi se strinjal z Müllnerjevo trditvijo. Najnovejše publikacije pišejo o tej Müllnerjevi trditvi med drugim: »... adiectis et dissertationibus, quibus summo sed irrita studio Emonam non ad Labacum, sed ad Igg vicum sitam fuisse probare conatus est, et commentariis varniloquentiae utque iactantiae plenis, sana doctrina destitutis.« (Hirschfeld C. J. L. III. Suppl. pag. 1734.)

»... dodavši tudi razprave, s katerimi je z veliko toda brezuspešno unemo skušal dokazati, da Emona ni stala pri Ljubljani ampak pri Igu, kakor tudi razlage polne praznega besedičenja in bahanja brez zdrave znanosti.«

— Na drugem mestu pa o tej Müllnerjevi zgodovinski trditvi zopet beremo med drugim: »... hoc solum demonstravit et nescire se artem epigraphicam et nolle doceri.« (Mommsen Eph. epigr. IV. pag. 135, n. 453.) »... samo to je dokazal, da ne pozna epigrafike, in da se noče dati poučiti.«

Če se torej taki možje, katerim je zgodovina vsakdanji kruh, motijo in v mnenjih križajo, kdo bi mogel po tem zahtevati od priprostega ljudskega učitelja, da bi vstregel vsem zgodovinarjem, posebno pa takemu, kakoršen je naš »Methodius«.

Sicer je pa kritika vsake nove knjige neobhodno potrebna, da se autor pri event. drugi izdaji po nji ravna. A ta mora biti blagohotna in stvarna, da ima pisatelj in čitatelj res kaj koristi od nje. Žal, da je dolga Methodiosuva »kritika« brezuspešna, ker ni blagohotna in ne stvarna in se pri event. drugi izdaji ne bom mogel prav nič ozirati nanjo. Škoda za čas in papir! Pač pa najde mnogo gradiva v njej: kdor bi hotel pisati kak »Witzblatt« ali pa »Schimpflexicon«! Končno pa še enkrat:

„Sage mir, sage 'Methodius', wer Du bist,
damit ich dann weiss, was Du willst!“

J. Dimnik.

Vestnik.

Imenovanje. Ravnatelj ljubljanskega učiteljskega g. Fran Hubad je imenovan deželnim šolskim nadzornikom za ljudske šole na Kranjskem. — Profesor ljubljanske realke g. Fran Levec je imenovan ravnateljem ljubljanskega učiteljskega. Vsa javnost pozdravlja ti imenovanji z iskrenim zadoščenjem, zakaj obe imenovanji sta nam porok, da bo nastopila za kranjsko ljudsko šolstvo doba boljše in srečnejše bodočnosti. Velevažno je mesto deželnega šolskega nadzornika. Od njega je odvisen ves razvoj in razcvit ljudskega šolstva v deželi, a v rokah ima tudi on usodo učiteljstva. Novi deželni šolski nadzornik je mož temeljitega pedagoškega znanja in uzor pridnosti, delavnosti in vestnosti v službi. In takih mož na tako važnem mestu se napredno učiteljstvo posebno veseli, saj teži vse delovanje naprednega

učiteljstva, da se kolikor najbolj povzdigne ugled in veljavo ljudskega šolstva in učiteljstva. Težke, da, skoraj neznosne so pa razmere, v katerih deluje napredno učiteljstvo. In to težko breme, katero mora nositi napredni učitelj v sedanjih razmerah, postaja vedno težje. Naše moči bi že opešale, da bi ne imeli pred očmi dobre stvari, za katero se borimo. In kaj ima napredni učitelj od vsega tega truda za to dobro stvar, ki jo nazivljamo nova šola? Čestokrat preziranje pri oddaji služeb, zaničljivo posmehovanje in poniževanje pred javnostjo! Nekaterniki pa, ki navadno mirno žde ter se ne trudijo za ničesar drugega, kakor za svoj lastni »ego«, ti dvigajo v sedanjih časih kvišku svoje glave, se silijo v ospredje ter zapostavljajo zaslužne delavce, češ, ti so »prononsirani«! Napredni in delaven učitelj, ki izrablja svoje moči v blagor nove šole in učiteljstva je torej dandanes »prononsiran« in ga nima zagovornika v naših šolskih oblastvih, ker se marsikdo raje zameri učitelju, kakor pa nasprotnikom nove šole. V tem položaju, v kakoršnem se nahaja napredno učiteljstvo, se obračamo ob tej priliki do novega deželnega šolskega nadzornika, da bi blagovoljno upošteval razmere, v katerih živi današnje učiteljstvo, ter delil težkemu delu naprednega učiteljstva zaslužno plačilo! V tej nadi in v to ime pozdravljamo torej s iskrenim zadoščenjem njegovo imenovanje! — Vse lepe lastnosti, katere dičijo novega deželnega šolskega nadzornika, vseh teh lastnosti je v polni meri deležen tudi novi učiteljski ravnatelj. Njega pa prosimo ob tej priliki, da bi se blagovolil pri vsprejemanju gojencev in gojenk v učiteljske ozirati kar največ na učiteljske otroke. Učitelji smo reveži, in če more ta ali oni privedi svojega otroka v učiteljske, to je že mnogo. In kako boli učitelja-očeta, če njegov otrok zaradi preobilega števila ni bil sprejet v učiteljske, dasi je prebil vsprejemni izpit. Kam naj ga da? Dote mu ne more dati, ker je nima. Ali naj postane otrok navaden rokodelec? Ali naj postane po očetovi smrti berač? Novega ravnatelja poznamo predobro in smo prepričani v dno duše, da je naklonjen ljudskemu učiteljstvu z vso dušo, zato tudi njegovo imenovanje pozdravljamo z iskrenim zadoščenjem.

Z enakim zadovoljstvom in zadoščenjem pozdravlja ti dve imenovanji tudi vse drugo naše časopisje ter izreka zahvalo visoki vladi, ki je postavila na čelo našega ljudskega šolstva taka dva odlična in zaslužna pedagoga, kakor sta Fr. Hubad in Fr. Levec.

»Slovenski Narod« piše o teh imenovanjih: Dne 12. t. m. je bilo razglašeno imenovanje pripravničnega ravnatelja g. Hubada deželnim šolskim nadzornikom, in imenovanje profesorja in okr. šolskega nadzornika g. Levca ravnateljem učiteljskega. S temi imenovanji se je izvršila v šolski upravi prememba, katero mora z veseljem pozdraviti vsak, komur je v resnici za razvoj in procvit ljudskega šolstva v deželi. S sistemiziranjem mesta drugega deželnega šolskega nadzornika, kateremu bode poverjeno specijelno ljudsko šolstvo, se je ustreglo stari želji, katero je tudi deželni zbor že več let sam izražal v vsakem zasedanju. Ljudsko šolstvo se je močno razvilo in je bilo nujno potrebno, da se določi zanj poseben dež. šolski nadzornik, kajti jeden sam nadzornik za vse ljudsko in srednje šolstvo, ki je vrh tega še obremenjen z birokratičnimi opravili, tudi pri najboljši volji, tudi kraj največjega fizičnega napora ni mogel biti kos svoji nalogi in na noben način ni mogel nadzorovanju šolstva posvetiti tiste pazljivosti ter je izvrševati s tisto natančnostjo, ki je neizogibno potrebna. Občna zadovoljnost, da se je sistemiziralo to mesto, je pa toliko večja, ker se je izročilo nadzorstvo ljudskega šolstva g. Hubadu, čigar oseba daje vsa jamstva, da bo svoja važna opravila izvrševal s popolno objektivnostjo in da bo vse svoje moči posvetil procvitu šolstva. Prepričani smo tudi, da bo novi nadzornik zvest in zanesljiv čuvar tistih načel, na katerih sloni sedanja naša ljudska šola, in da bo očetovski prijatelj

bo posnel iz te knjige to, kar je res važno in potrebno G. profesor Rutar se tudi ne strinja z vsemi letnicami, a on ne predbaciva tega meni, ampak pošteno dostavlja: »Sicer pa teh nedostatkov ni zakrivil Dimnik ampak Dimitz v svoji 'Geschichte Krains.« No, in Dimitz je za sestavljenje zgodovine Kranjske še vedno tak vir, katerega je težko prezreti. Posluževal sem se tudi Ciperletove »Zgodovine Kranjske«, katero je deželni šolski svet priporočil za učiteljske knjižnice. To »zgodovino« je g. prof. Rutar zelo natančno in temeljito ocenil v »Popotniku« in jaz sem vse te Rutarjeve pripomnje in opazke uporabil. Pa tudi pri tej oceni je g. profesor Rutar odkrito priznal, da je Ciperletova zgodovina zato pomanjkljiva in nezanesljiva, ker se je pri sestavljanju posluževal prestarih virov, oziroma ni imel na razpolago novejših publikacij. Tako ocenjujejo knjige resni možje in istiniti zgodovinarji.

Kako so si zgodovinarji glede stare zgodovine navskriž v svojih mnenjih, ta-le dokaz.

Kustos Müllner trdi v enomer, da je stala Emona na Igu, dočim ga ni nobenega zgodovinarja, ki bi se strinjal z Müllnerjevo trditvijo. Najnovejše publikacije pišejo o tej Müllnerjevi trditvi med drugim: »... adiectis et dissertationibus, quibus summo sed irrita studio Emonam non ad Labacum, sed ad Igg vicum sitam fuisse probare conatus est, et commentariis varniloquentiae utque iactantiae plenis, sana doctrina destitutis.« (Hirschfeld C. J. L. III. Suppl. pag. 1734.)

»... dodavši tudi razprave, s katerimi je z veliko toda brezuspešno unemo skušal dokazati, da Emona ni stala pri Ljubljani ampak pri Igu, kakor tudi razlage polne praznega besedičenja in bahanja brez zdrave znanosti.«

— Na drugem mestu pa o tej Müllnerjevi zgodovinski trditvi zopet beremo med drugim: »... hoc solum demonstravit et nescire se artem epigraphicam et nolle doceri.« (Mommsen Eph. epigr. IV. pag. 135, n. 453.) »... samo to je dokazal, da ne pozna epigrafike, in da se noče dati poučiti.«

Če se torej taki možje, katerim je zgodovina vsakdanji kruh, motijo in v mnenjih križajo, kdo bi mogel po tem zahtevati od priprostega ljudskega učitelja, da bi vstregel vsem zgodovinarjem, posebno pa takemu, kakoršen je naš »Methodius«.

Sicer je pa kritika vsake nove knjige neobhodno potrebna, da se autor pri event. drugi izdaji po nji ravna. A ta mora biti blagohotna in stvarna, da ima pisatelj in čitatelj res kaj koristi od nje. Žal, da je dolga Methodiosuva »kritika« brezuspešna, ker ni blagohotna in ne stvarna in se pri event. drugi izdaji ne bom mogel prav nič ozirati nanjo. Škoda za čas in papir! Pač pa najde mnogo gradiva v njej: kdor bi hotel pisati kak »Witzblatt« ali pa »Schimpflexicon«! Končno pa še enkrat:

„Sage mir, sage 'Methodius', wer Du bist,
damit ich dann weiss, was Du willst!“

J. Dimnik.

Vestnik.

Imenovanje. Ravnatelj ljubljanskega učiteljskega g. Fran Hubad je imenovan deželnim šolskim nadzornikom za ljudske šole na Kranjskem. — Profesor ljubljanske realke g. Fran Levec je imenovan ravnateljem ljubljanskega učiteljskega. Vsa javnost pozdravlja ti imenovanji z iskrenim zadoščenjem, zakaj obe imenovanji sta nam porok, da bo nastopila za kranjsko ljudsko šolstvo doba boljše in srečnejše bodočnosti. Velevažno je mesto deželnega šolskega nadzornika. Od njega je odvisen ves razvoj in razcvit ljudskega šolstva v deželi, a v rokah ima tudi on usodo učiteljstva. Novi deželni šolski nadzornik je mož temeljitega pedagoškega znanja in uzor pridnosti, delavnosti in vestnosti v službi. In takih mož na tako važnem mestu se napredno učiteljstvo posebno veseli, saj teži vse delovanje naprednega

učiteljstva, da se kolikor najbolj povzdigne ugled in veljava ljudskega šolstva in učiteljstva. Težke, da, skoraj neznosne so pa razmere, v katerih deluje napredno učiteljstvo. In to težko breme, katero mora nositi napredni učitelj v sedanjih razmerah, postaja vedno težje. Naše moči bi že opešale, da bi ne imeli pred očmi dobre stvari, za katero se borimo. In kaj ima napredni učitelj od vsega tega truda za to dobro stvar, ki jo nazivljamo nova šola? Čestokrat preziranje pri oddaji služeb, zaničljivo posmehovanje in poniževanje pred javnostjo! Nekaterniki pa, ki navadno mirno žde ter se ne trudijo za ničesar drugega, kakor za svoj lastni »ego«, ti dvigajo v sedanjih časih kvišku svoje glave, se silijo v ospredje ter zapostavljajo zaslužne delavce, češ, ti so »prononsirani«! Napredni in delaven učitelj, ki izrablja svoje moči v blagor nove šole in učiteljstva je torej dandanes »prononsiran« in ga nima zagovornika v naših šolskih oblastvih, ker se marsikdo raje zameri učitelju, kakor pa nasprotnikom nove šole. V tem položaju, v kakoršnem se nahaja napredno učiteljstvo, se obračamo ob tej priliki do novega deželnega šolskega nadzornika, da bi blagovoljno upošteval razmere, v katerih živi današnje učiteljstvo, ter delil težkemu delu naprednega učiteljstva zaslužno plačilo! V tej nadi in v to ime pozdravljamo torej s iskrenim zadoščenjem njegovo imenovanje! — Vse lepe lastnosti, katere dičijo novega deželnega šolskega nadzornika, vseh teh lastnosti je v polni meri deležen tudi novi učiteljski ravnatelj. Njega pa prosimo ob tej priliki, da bi se blagovolil pri vsprejemanju gojencev in gojenk v učiteljske ozirati kar največ na učiteljske otroke. Učitelji smo reveži, in če more ta ali oni privedi svojega otroka v učiteljske, to je že mnogo. In kako boli učitelja-očeta, če njegov otrok zaradi preobilega števila ni bil sprejet v učiteljske, dasi je prebil vsprejemni izpit. Kam naj ga da? Dote mu ne more dati, ker je nima. Ali naj postane otrok navaden rokodelec? Ali naj postane po očetovi smrti berač? Novega ravnatelja poznamo predobro in smo prepričani v dno duše, da je naklonjen ljudskemu učiteljstvu z vso dušo, zato tudi njegovo imenovanje pozdravljamo z iskrenim zadoščenjem.

Z enakim zadovoljstvom in zadoščenjem pozdravlja ti dve imenovanji tudi vse drugo naše časopisje ter izreka zahvalo visoki vladi, ki je postavila na čelo našega ljudskega šolstva taka dva odlična in zaslužna pedagoga, kakor sta Fr. Hubad in Fr. Levec.

»Slovenski Narod« piše o teh imenovanjih: Dne 12. t. m. je bilo razglašeno imenovanje pripravničnega ravnatelja g. Hubada deželnim šolskim nadzornikom, in imenovanje profesorja in okr. šolskega nadzornika g. Levca ravnateljem učiteljskega. S temi imenovanji se je izvršila v šolski upravi prememba, katero mora z veseljem pozdraviti vsak, komur je v resnici za razvoj in procvit ljudskega šolstva v deželi. S sistemiziranjem mesta drugega deželnega šolskega nadzornika, kateremu bode poverjeno specijelno ljudsko šolstvo, se je ustreglo stari želji, katero je tudi deželni zbor že več let sam izražal v vsakem zasedanju. Ljudsko šolstvo se je močno razvilo in je bilo nujno potrebno, da se določi zanj poseben dež. šolski nadzornik, kajti jeden sam nadzornik za vse ljudsko in srednje šolstvo, ki je vrh tega še obremenjen z birokratičnimi opravili, tudi pri najboljši volji, tudi kraj največjega fizičnega napora ni mogel biti kos svoji nalogi in na noben način ni mogel nadzorovanju šolstva posvetiti tiste pazljivosti ter je izvrševati s tisto natančnostjo, ki je neizogibno potrebna. Občna zadovoljnost, da se je sistemiziralo to mesto, je pa toliko večja, ker se je izročilo nadzorstvo ljudskega šolstva g. Hubadu, čigar oseba daje vsa jamstva, da bo svoja važna opravila izvrševal s popolno objektivnostjo in da bo vse svoje moči posvetil procvitu šolstva. Prepričani smo tudi, da bo novi nadzornik zvest in zanesljiv čuvar tistih načel, na katerih sloni sedanja naša ljudska šola, in da bo očetovski prijatelj

našega, dasi vrlega, vendar hudo preganjanega učiteljstva.

Kakor za vrhovno vodstvo vsega ljudskega šolstva, tako se je tudi izborna poskrbelo za vzgojo prihodnjih generacij ljudskega učiteljstva. Ljubljansko učiteljsko, ki se je pod vodstvom g. Hubada in ob sodelovanju jako odličnega učiteljskega zbora zelo povzdignilo, dobi v osebi g. Levca ravnatelja, o katerem ni nobenega dvoma, da bo pod njegovim vodstvom zavod lepo prosperiral. Gosp. ravnatelj Levec, ki je znan kot odličen pedagog, in ki si je že kot okrajni nadzornik pridobil jako mnogo zaslug za ljudsko šolstvo, je pravi mož za to mesto in smo lahko uverjeni, da nam vzgoji takšno učiteljstvo, na katero bomo lahko ponosni, in ki bo imelo vsa svojstva za dobro vzgojo narodovega naraščaja in povzdigo splošne omike v deželi. Prav tako kakor v stvarnem oziru, tako nas je zadovoljilo to imenovanje tudi v narodnem oziru. Gg. Hubad in Levec sicer nista agresivnega značaja, a vendar vidimo v njihju osebah neko garancijo, da se nam v narodnem oziru ne bo več delala krivica. Nihče ne želi, da bi se nemški manjšini kratile njene pravice. Kar gre nemški manjšini, naj vse neprikrajšano uživa, ali tudi pravice slovenske večine se ne smejo prikrajševati, kakor se je to večkrat zgodilo. Ne dvomimo, da bodeta gg. Hubad in Levec tudi v tem oziru opravičila zaupanje, s katerim se je pozdravilo njihju imenovanje.

Petdesetletnica. Nadučitelj II. mestne šole v Ljubljani, g. Frančišek Raktelj, praznuje letos svojo učiteljsko 50letnico. Petdeset let učitelj — to je pač redek slučaj. Prvo službo je nastopil dne 15. oktobra 1851. l. na Blokah.

Dnevni red okrajni učiteljski konferenci slovenskih ljudskih šol v Ljubljani, ki bo dne 24. junija 1901 ob 8. uri zjutraj v telovadnici I. mestne deške petrazrednice v Komenskega ulicah. 1. Predsednik otvori konferenco. 2. Izvolita se dva zapisnikarja in dva overovatelja. 3. Fr. Levec: Naznanila in opazke o mestnih slovenskih ljudskih šolah. 4. Ivan Krulec: Kakšne pisne oblike naj bi se uvedle v slovenskih ljudskih šolah v Ljubljani? 5. Anton Razinger: O reviziji dozdanih učnih načrtov za 5razredne in več nego 5razredne ljudske šole. 6. Izbor učnih knjig in beril za leto 1901/1902. Šolska vodstva, ki želé gledé učnih knjig v prihodnjem šolskem letu kakšne izpremembe, naj pošljejo do 18. junija t. l. c. kr. mestnemu šolskemu svétu dotični utemeljeni nasvet, drugače pa negativno poročilo. 7. Jožef Maier: Poročilo o stanju in računu okrajne učiteljske knjižnice in nasveti o nakupu novih knjig. Dotične nasvete je najkasneje do 18. t. m. pismeno naznaniti g. Jožefu Maierju, dosedanjemu načelniku knjižnega odseka. 8. Izvolijo se trije udje knjižnega odseka za upravno dobo 1901/1902. 9. Izvoli se stalni odbor za šolsko leto 1901/1902. 10. Samostalni predlogi, ki jih je najkasneje do 18. t. m. pismeno zglasiti pri stalnem odboru.

Naučno ministerstvo je pritrdilo ustanovi komunalne nižje realke v Idriji in odobrilo učni načrt v smislu dotičnih sklepov mestnega odbora, da se prvi razred lahko že letos otvori.

Ljubljansko učiteljstvo je imelo dne 13. t. m. shod, na katerem je bil v mestni šolski svet izvoljen kot zastopnik učiteljstva gosp. nadučitelj Raktelj. Pred zborovanjem je g. nadučitelj Raktelj v imenu učiteljstva čestital okrajnemu šolskemu nadzorniku g. Levcu na imenovanju ravnateljem učiteljskega. Gosp. ravnatelj Levec je v svoji zahvali obljubil, da bo tudi v prihodnje z vsemi močmi delal za razvoj ljubljanskega šolstva, za

strokovno izobrazbo in povzdigo socialnega ugleda učiteljstva.

Osemurni delavnik. Jan Amos Komensky, veliki učitelj, († 1670) piše v svoji »Didaktiki«: Dan ima 24. ur. Te razdeli za potrebe življenja in zdravja na tri dele. Imel bodeš osem ur za spanje, osem za sprehajanje, pogovore, igre in razne zabave, osem ti jih pa ostane za delo, katero lahko brez težave in priganjanja opravljaš in vsako uro nekaj koristnega izvedeš. Štej pa na teden šest dni (sedmi dan popolnoma prepuščajoč za počitek), pa boš na teden 48 ur za delo, na leto pa jih imaš dvatisoč petsto šest in sedemdeset.

Kaj početi s hčeraami? »Posel z Budče« svetuje starišem: Dajte jim primerno šolsko omiko. Učite jih, kako se kuhajo zaužitna jedila. Naučite jih prati, likati, krpati nogovice in obleko, prišivati gumbe, šivati perilo in lepe srajce, Naučite jih peči kruh in da dobra kuhinja mnogo vzema lekarnam. Naučite jih, da velja krona sto vinarjev, in da samo tisti štedi, kdor izdaja manje, nego prejema, in da se morajo vsi zadolžiti, kateri več izdajo nego prejema. Naučite jih, da plačana platnena obleka pristoja lepše nego svilena, za katero smo kupnino še dolžni. Učite jih, da so okrogla, polna ličica lepša nego sto suhljavih krasotic. Učite jih nakupavati in poštevati, je-li račun pravičen. Učite jih, da se kvarijo po prevelikem zatezanju steznika. Učite jih, da velja pošten rokodelc v hodni srajci in platnenih hlačah, ki nima za groš imetja, več nego ducat krasno oblečenih in ponosno stopajočih postopačev. Učite jih opravljati vrtnarska dela in ljubiti pristo. Učite jih, toda samo če imate denar za to, godbo, risanje in druge umetnosti, a poleg tega pomislite, da so to le postranske stvari. Učite jih, da je šetanje lepše in zdravejše nego vožnja v kočiji. Učite jih zaničevati to, kar samo slepi, in da »da« in »ne« veljata vselej. Učite jih, da sreča v možitvi ni odvisna od vnanjega bleska niti od moževega denarja, ampak edino od njegovega značaja. Ko ste jih naučili vse to, jih morete, ko pride čas, z dobro, čisto vestjo ponuditi možem v zakon.

Uradni razpisi učiteljskih služeb.

Št. 432.

Kranjsko.

Na enorazredni ljudski šoli na Razdrtem se razpisuje mesto učitelja-voditelja z zakonitimi prejemki v stalno, oziroma začasno nameščenje.

Prošnje so vlagati tu sem do dne 15. julija 1901.

C. kr. okrajni šolski svet v Postojni dne 26. maja 1901.

Laschan l. r.

Št. 432.

Na dvorazrednicah v Staremtrgu in Štrekljencu, razpisano je drugo učiteljsko mesto v stalno ali začasno nameščenje. Letna plača po postavi in na obeh šolah tudi prsto stanovanje.

Prošnje vlagati je do 25. julija t. l. pri c. kr. okr. šolskem svetu v Črnomlju

C. kr. okrajni šolski svet v Črnomlju dne 11. junija 1901.

Parma l. r.

Št. 625.

Na trirazrednici v Veliki Dolini razpisuje se učiteljska služba s postavnimi dohodki v stalno nameščenje.

Pravilno opremljene prošnje za to službo vlagati je predpisanim potom tu sem do 6. julija t. l.

C. kr. okrajni šolski svet v Krškem dne 6. junija 1901.

„Učiteljski Tovariš“ izhaja 1., 10. in 20. dne vsakega meseca ter stoji vse leto 8 K, pol leta 4 K, četrt leta 2 K. Spisi naj se blagovolijo pošiljati samo pod naslovom: Uredništvo „Učiteljskega Tovariša“ v Ljubljani. Naročnino pa prejema g. Frančišek Crnagoj, nadučitelj v Ljubljani (Barje). — Vse pošiljatve naj se pošiljajo franco. — Oznanila in poslanice se računajo za stran 30 K, pol strani 16 K, $\frac{1}{2}$ strani 10 K, $\frac{1}{4}$ strani 8 K, $\frac{1}{8}$ strani 4 K; manjši inserati po 20 h petit-vrsta. Večkratno objavljenje po dogovoru. Priloge poleg poštnine 6 K.

Izdajatelj in odgovorni urednik Radivoj Koréne. — Last in založba „Zaveze avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev“. Tiska „Narodna tiskarna“ v Ljubljani.

našega, dasi vrlega, vendar hudo preganjanega učiteljstva.

Kakor za vrhovno vodstvo vsega ljudskega šolstva, tako se je tudi izborna poskrbelo za vzgojo prihodnjih generacij ljudskega učiteljstva. Ljubljansko učiteljsko, ki se je pod vodstvom g. Hubada in ob sodelovanju jako odličnega učiteljskega zbora zelo povzdignilo, dobi v osebi g. Levca ravnatelja, o katerem ni nobenega dvoma, da bo pod njegovim vodstvom zavod lepo prosperiral. Gosp. ravnatelj Levec, ki je znan kot odličen pedagog, in ki si je že kot okrajni nadzornik pridobil jako mnogo zaslug za ljudsko šolstvo, je pravi mož za to mesto in smo lahko uverjeni, da nam vzgoji takšno učiteljstvo, na katero bomo lahko ponosni, in ki bo imelo vsa svojstva za dobro vzgojo narodovega naraščaja in povzdigo splošne omike v deželi. Prav tako kakor v stvarnem oziru, tako nas je zadovoljilo to imenovanje tudi v narodnem oziru. Gg. Hubad in Levec sicer nista agresivnega značaja, a vendar vidimo v njihju osebah neko garancijo, da se nam v narodnem oziru ne bo več delala krivica. Nihče ne želi, da bi se nemški manjšini kratile njene pravice. Kar gre nemški manjšini, naj vse neprikrajšano uživa, ali tudi pravice slovenske večine se ne smejo prikrajševati, kakor se je to večkrat zgodilo. Ne dvomimo, da bodeta gg. Hubad in Levec tudi v tem oziru opravičila zaupanje, s katerim se je pozdravilo njihju imenovanje.

Petdesetletnica. Nadučitelj II. mestne šole v Ljubljani, g. Frančišek Raktelj, praznuje letos svojo učiteljsko 50letnico. Petdeset let učitelj — to je pač redek slučaj. Prvo službo je nastopil dne 15. oktobra 1851. l. na Blokah.

Dnevni red okrajni učiteljski konferenci slovenskih ljudskih šol v Ljubljani, ki bo dne 24. junija 1901 ob 8. uri zjutraj v telovadnici I. mestne deške petrazrednice v Komenskega ulicah. 1. Predsednik otvori konferenco. 2. Izvolita se dva zapisnikarja in dva overovatelja. 3. Fr. Levec: Naznanila in opazke o mestnih slovenskih ljudskih šolah. 4. Ivan Krulec: Kakšne pisne oblike naj bi se uvedle v slovenskih ljudskih šolah v Ljubljani? 5. Anton Razinger: O reviziji dozdanih učnih načrtov za 5razredne in več nego 5razredne ljudske šole. 6. Izbor učnih knjig in beril za leto 1901/1902. Šolska vodstva, ki želé gledé učnih knjig v prihodnjem šolskem letu kakšne izpremembe, naj pošljejo do 18. junija t. l. c. kr. mestnemu šolskemu svétu dotični utemeljeni nasvet, drugače pa negativno poročilo. 7. Jožef Maier: Poročilo o stanju in računu okrajne učiteljske knjižnice in nasveti o nakupu novih knjig. Dotične nasvete je najkasneje do 18. t. m. pismeno naznaniti g. Jožefu Maierju, dosedanjemu načelniku knjižnega odseka. 8. Izvolijo se trije udje knjižnega odseka za upravno dobo 1901/1902. 9. Izvoli se stalni odbor za šolsko leto 1901/1902. 10. Samostalni predlogi, ki jih je najkasneje do 18. t. m. pismeno zglasiti pri stalnem odboru.

Naučno ministerstvo je pritrdilo ustanovi komunalne nižje realke v Idriji in odobrilo učni načrt v smislu dotičnih sklepov mestnega odbora, da se prvi razred lahko že letos otvori.

Ljubljansko učiteljstvo je imelo dne 13. t. m. shod, na katerem je bil v mestni šolski svet izvoljen kot zastopnik učiteljstva gosp. nadučitelj Raktelj. Pred zborovanjem je g. nadučitelj Raktelj v imenu učiteljstva čestital okrajnemu šolskemu nadzorniku g. Levcu na imenovanju ravnateljem učiteljskega. Gosp. ravnatelj Levec je v svoji zahvali obljubil, da bo tudi v prihodnje z vsemi močmi delal za razvoj ljubljanskega šolstva, za

strokovno izobrazbo in povzdigo socialnega ugleda učiteljstva.

Osemurni delavnik. Jan Amos Komensky, veliki učitelj, († 1670) piše v svoji »Didaktiki«: Dan ima 24. ur. Te razdeli za potrebe življenja in zdravja na tri dele. Imel bodeš osem ur za spanje, osem za sprehajanje, pogovore, igre in razne zabave, osem ti jih pa ostane za delo, katero lahko brez težave in priganjanja opravljaš in vsako uro nekaj koristnega izvedeš. Štej pa na teden šest dni (sedmi dan popolnoma prepuščajoč za počitek), pa boš na teden 48 ur za delo, na leto pa jih imaš dvatisoč petsto šest in sedemdeset.

Kaj početi s hčerami? »Posel z Budče« svetuje starišem: Dajte jim primerno šolsko omiko. Učite jih, kako se kuhajo zaužitna jedila. Naučite jih prati, likati, krpati nogovice in obleko, prišivati gumbe, šivati perilo in lepe srajce, Naučite jih peči kruh in da dobra kuhinja mnogo vzema lekarnam. Naučite jih, da velja krona sto vinarjev, in da samo tisti štedi, kdor izdaja manje, nego prejema, in da se morajo vsi zadolžiti, kateri več izdajo nego prejema. Naučite jih, da plačana platnena obleka pristoja lepše nego svilena, za katero smo kupnino še dolžni. Učite jih, da so okrogla, polna ličica lepša nego sto suhljavih krasotic. Učite jih nakupavati in poštovati, je-li račun pravičen. Učite jih, da se kvarijo po prevelikem zatezanju steznika. Učite jih, da velja pošten rokodelc v hodni srajci in platnenih hlačah, ki nima za groš imetja, več nego ducat krasno oblečenih in ponosno stopajočih postopačev. Učite jih opravljati vrtnarska dela in ljubiti prosto prirodo. Učite jih, toda samo če imate denar za to, godbo, risanje in druge umetnosti, a poleg tega pomislite, da so to le postranske stvari. Učite jih, da je šetanje lepše in zdravejše nego vožnja v kočiji. Učite jih zaničevati to, kar samo slepi, in da »da« in »ne« veljata vselej. Učite jih, da sreča v možitvi ni odvisna od vnanjega bleska niti od moževega denarja, ampak edino od njegovega značaja. Ko ste jih naučili vse to, jih morete, ko pride čas, z dobro, čisto vestjo ponuditi možem v zakon.

Uradni razpisi učiteljskih služeb.

Št. 432.

Kranjsko.

Na enorazredni ljudski šoli na Razdrtem se razpisuje mesto učitelja-voditelja z zakonitimi prejemki v stalno, oziroma začasno nameščenje.

Prošnje so vlagati tu sem do dne 15. julija 1901.

C. kr. okrajni šolski svet v Postojni dne 26. maja 1901.

Laschan l. r.

Št. 432.

Na dvorazrednicah v Staremtrgu in Štrekljencu, razpisano je drugo učiteljsko mesto v stalno ali začasno nameščenje. Letna plača po postavi in na obeh šolah tudi prosto stanovanje.

Prošnje vlagati je do 25. julija t. l. pri c. kr. okr. šolskem svetu v Črnomlju

C. kr. okrajni šolski svet v Črnomlju dne 11. junija 1901.

Parma l. r.

Št. 625.

Na trirazrednici v Veliki Dolini razpisuje se učiteljska služba s postavnimi dohodki v stalno nameščenje.

Pravilno opremljene prošnje za to službo vlagati je predpisanim potom tu sem do 6. julija t. l.

C. kr. okrajni šolski svet v Krškem dne 6. junija 1901.

„Učiteljski Tovariš“ izhaja 1., 10. in 20. dne vsakega meseca ter stoji vse leto 8 K, pol leta 4 K, četrt leta 2 K. Spisi naj se blagovolijo pošiljati samo pod naslovom: Uredništvo „Učiteljskega Tovariša“ v Ljubljani. Naročnino pa prejema g. Frančišek Crnagoj, nadučitelj v Ljubljani (Barje). — Vse pošiljatve naj se pošiljajo franco. — Oznanila in poslanice se računajo za stran 30 K, pol strani 16 K, $\frac{1}{2}$ strani 10 K, $\frac{1}{4}$ strani 8 K, $\frac{1}{8}$ strani 4 K; manjši inserati po 20 h petit-vrsta. Večkratno objavljenje po dogovoru. Priloge poleg poštnine 6 K.

Izdajatelj in odgovorni urednik Radivoj Koréne. — Last in založba „Zaveze avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev“. Tiska „Narodna tiskarna“ v Ljubljani.